

Eleki Krónika 2002. május

Pedagógusnapi köszöntő

Kedves volt tanárain! Most néhány percre megfordul a világ. Magam is pedagógus vagyok és milyen furcsa emlékezni és köszönten. Most tanítóinkat, tanárainkat köszöntjük és milyen furcsa, e köszöntő szavakra is ők tanítottak meg. Tőlük tanultuk meg, hogy a szóval el sem mondható érzéseinket úgy fejezzük ki, hogy megérezzék azok, akiknek szól. Szeretném hinni, hogy ezt ma önök megérik. A pedagógus napi virágcsokorral csak a szilánkjait tudjuk meghálálni annak, amit az ember tanítójának, tanárának köszönhet. Köszönöm, hogy a tanulás ízét, a siker első élményeit segítették megkapnom. Nem takargatták hibáimat, hanem átsegítettek a kudarcokon. Tanítottak mindig újrakezdeni, küzdeni az igazért és lelkesedni a szépért. Küzdeni a csodákért, ami néha megvalósult. Köszönök mindent, ami megköszönhető és azt is ami szavakba nem foglalható drága Hauck házaspár, Beca néni és Matyi bácsi, Lujza néni, Víghné Julika néni és sorolhatnám...

Lantos Mihályné

<u>Szakály</u>	<u>Dezső:</u>	Tanító	vagyok	(részlet)
Tanító	vagyok,	magyar	tanító.	
Másnak	nem sokat	mond	ez a két	szó,
de	nekem minden,	maga	az	élet,
Múlt,	jelen,	jövő.	Biztos	ígéret
arra,	hogy	népem	mellett	állhatok,
és dolgos embereket formálhatok.				

Az Elekiek VI. Világtalálkozójáról

Továbbra is tájékoztatjuk tisztelt Olvasóinkat az augusztus 2-3-4-én megtartandó Elekiek VI. Világtalálkozója programjairól. Megtudtuk, hogy augusztus 2-án, pénteken este - mialatt a mezőgazdasági szakközépiskola tangazdaságában gulyás parti és egyéb szórakoztató programok zajlanak-, a művelődési központ udvarán a fiatalok részére diszkót rendeznek. Augusztus 3-án, szombaton reggel fél 9 órától német nyelvű szentmise lesz a római katolikus templomban. Közreműködik az Eleki Németek Egyesületének ének csoportja, valamint a riedeni fűvőszenekar. 9 órától bográcsony veszi kezdetét a művelődési központ szervezésében. Az elkészült ételeket jelképes összegért a vendégek megvásárolhatják. Eközben az intézmény előtti járdán aszfaltrajz-verseny indul. 10 órakor városunk vezetése fogadja a hivatalos küldöttségeket Németország több

városából, Romániából, Szlovákiából, valamint a belföldi hivatalos vendégeket. Ugyancsak délelőtt 10 órától több helyszínen kiállítások megnyitására kerül sor, így a német, román és cigány székházakban, valamint a művelődési központban és a k ö n y v t á r b a n .
11 órakor koszorúzások, megemlékezések lesznek a II. Világháborús emlékműnél a Hősök kertjében és a főtéren a 2001-ben felállított országos emlékhelynél.
15 órától térzenét ad a németországi Rieden város 40 fős fúvószenekara a szabadtéri s z í n p a d o n .
16 órától templomi koncertet ad az Orosházi Madrigál Kórus.
20 órakor veszi kezdetét a sportcsarnokban a hagyományos, nyári batyus sváb bál. Gondolva azonban azokra a vendégekre is, akik messze vidékről érkezve batyut nem tudnak készíteni maguknak, egytál ételes vacsorát fogyaszthatnak és bőséges italkínálatra s z á m í t h a t n a k .
Kedvezőtlen időjárás esetén a programok helyszínei változhatnak!
/Következő lapszámunkban ismét közöljük a várható további programokat./

T.R.K

Ötvenöt év iparúzés harmóniában, szeretetben

Színesen ecsetelt, gazdag, megható élettörténettel lettünk gazdagabbak, holott “csupán” egy elismerés ügyében kerestük fel az eleki Forman cukrász házaspárt, a városszerte ismert és elismert István bácsit és feleségét, Marika nénit. A Magyar Cukrász Iparosok Országos Ipartestülete ez év áprilisában a soproni Lövér Hotelben az önálló üzletvitel 55. éves jubileumára plakettet és díszoklevelet adományozott az eleki cukrász házaspárnak. Bővítve ezzel a gazdag és eredményes életpálya elismeréseinek gyűjteményét. Az elismerés szemrevételezése után Marika néni és István bácsi elmondásából lassan kidomborodtak az életpálya főbb mozzanatai. A pálya kezdeti szálai Marika nénihez kötődtek, aki roppant korán, már három éves korában elhatározta, hogy cukrász lesz. És már ekkor finomságokat sütött, mindezeket a szomszédasszonyok is megkóstolhatták. Ehhez az érettséghez a nyugodt, szeretetteljes családi légkör is megadta az alaphangot, a népes családdal a két nagypapa is együtt élt. Marika néni az általános iskoláját Kevermesen, a négy polgárit pedig Eleken végezte. 1940 októberében Szegeden kezdte el az inaséveket, 1943. áprilisában szabadult. Ezt követően a Tisza menti városban segédként dolgozott. 1944. augusztus 20-án kötöttek házasságot. A temesvári születésű István bácsi eredeti szakmája hentes és mészáros volt, de csakhamar pályát változtatott, a cukrászat titkaiba merült el. És ettől az időtől kezdődően az élet- és szakmai pálya egy életre összekovácsolta őket, közösen megtapasztalva az élet derűsebb és árnyékos oldalait. Ennek első tanújeleként István bácsi hadifogságba került, hazajövetelével sem csillapodtak le a hullámok, lakásuk nem volt, ezért 1946-ban Elekre jöttek és bérelt házba költöztek. De már ebben a képlékeny élethely- zetben is az önállóságra törekedtek, ezért választottak olyan házat, amelyben jégvermet alakíthattak ki. Abban az időben télen a természetből csákányozták ki a jégdarabokat, egy évre 200 kocsi jégre volt szükség, amelyet aztán jégvermekben tároltak. Amikor fagyaltkészítésre került sor, akkor a

cukrászmester elkészített egy kosárra valóval, a kézi hajtású gépbe adagolták és aztán türelmes, kitarító forgatással készült el a nyári finomság. E nehézség mellé az Ipartestület külön is figyelmeztette a házaspárt: az eleki asszonyok sütéstudománya kitűnő, tehát nehéz lesz az érvényesülés. Mindezzel együtt 1947. május 1-jén a mai gyógyszertár mellett üzlethelyiségeket nyitottak. Mestervizsga hiányában a községháza egy ideiglenes engedélyt állított ki. A mestervizsgát Marika néni 1947. július 30-án szerezte meg. Ekkor, a negyvenes évek végén, Eleken 126 iparost jegyeztek, az akkoriak közül mára egyedülként maradtak. A nehézségek ellenére sikerült megnyerniük a lakosságot, ehhez István bácsi két idegen nyelvtudása (német, román) is hozzájárult. A finom, kitűnően elkészített cukrászkészít- ményekre természetesen nem csak a lakosság figyelt fel, a Kisiparosok Országos Szervezete (KISOSZ) külön is méltányolta: 1967-ben a "Jó minőségért" kitüntetésben, 1978-ban a KISOSZ megalakulásának 30 éves jubileumán, a szervezet megalapításában kifejtett munkáért oklevélben, 1989-ben a több évtizedes tevékenységükért elismerésben, 1997-ben a kiemelkedő munkáért oklevélben részesültek. Időközben 1961. márciusában István bácsi is megszerezte a mestervizsgát. 1997-ben a megszerzett mestervizsga 50. évfordulóján, a Békés megyei Kézműves Kamara Marika néninek hollósi vázát ajándékozott. Ugyan- ebben az évben az eleki önkormányzat "Elekért" érdemérmeket adományozott a cukrász házaspárnak. Az eleki ünnepségen a 200 éves múltú visszatekintő cukrász-dinasztia markáns képviselője, August József is megjelent, az ő gondolataiból idézünk: "Az ünnepségen kitüntetett Forman házaspárról csak jót és kedveset lehet hallani. Oly szerves részei a lakóhelyüknek, hogy mindenkinek van egy-két kedves szava hozzájuk és ők mindenkinek az anyanyelvükön válaszolnak. Igazi üzletemberek, akik a szakmájukat még most is a lehető legmagasabb szinten űzik. Magam is meggyőződtem róla, amikor a pompás ebéd után vehettem az üzletben a fagyaltokból kedvem szerint. Vettem és visszagondoltam arra, hogy néhány napja külhonban még álmodni sem mertem volna hasonló minőségről. Sokat gondolkodtam azon, hogy vajon mi kell egy ilyen hosszú sikeres életpályához. A sikert a szakmaszeretet és a szakma műveléséből fakadó nem anyagi sikereket értem. Anyagi siker nem koronázza a kétkezi munkásokat, hiszen, aki sokat dolgozik, az nem ér rá pénz keresni. A Forman házaspárt sok olyan tulajdonsággal áldotta meg a sors, ami sajnos sokunkból hiányzik. Az egymás iránt érzett és kifejezett szeretetünk olyan ajándék, ami sok házasságból hiányzik. Szeretetük egymásra sugárzása biztos sok nehézségen segítette át őket és sok erőt adott a gondok leküzdéséhez. Ez az áradó szeretet nem áll meg a családi ház kapuján belül, hanem az egész környezetük táplálkozik ebből a kisugárzott szeretetből és a mi szakmánk is csak jól jár, hogy ilyen művelői vannak. Nagyon sok boldog évet kívánok nekik, hogy élvezzék a nekik igazán kijáró nyugdíjas é v e k e t . "

A süteménykészítést a megromlott egészségi állapot, az előrehaladott életkor miatt hat évvel ezelőtt abbahagyták. A fagyaltkészítés azonban folyamatos. A cukrász házaspár megbecsülésének jeleként: az eleki ünnepség alkalmával a helyi lakosság 120 virágcsokorral köszöntötte, most a legutóbbi, soproni ünnepségen pedig a jelenlévő 250 cukrász felállva tapsolta.

És végül egy házassági adalék: 2002. augusztus 20-án ünneplik házasságkötésük 58. évfordulóját. Az Isten éltesse őket!

Májusi német hírek

Áprilisban tartotta soron következő ülését a helyi kisebbségi önkormányzat, a helyszín most a városi könyvtár volt. Az ülés első részében az elnök, Nádor Mária számolt be arról, hogy milyen fontos dolgok történtek januártól: Január 2-án az egyesület és az önkormányzat közösen kezdte meg a helyi sváb bál szervezését. Január 12-én négy eleki volt jelen a budapesti gálán, még ebben a hónapban, 19-én sikeresen léptek fel az orosházi sváb bálon, de az elekiek képviselték magukat a 26-ai helyi cigány, illetve a február 2-ai román bálon is. Február 19-én maszkás felvonulást tartottak, így nem tört meg az idén ez a szép hagyomány! Ebben a hónapban tartotta ülését a megyei német önkormányzat Gyulán, ahol az egyik legfontosabb kérés az volt, hogy 2002-ben is legyenek kisebbségi önkormányzatok. 20-án tartotta első megbeszélését az a bizottság, amelynek az a feladata, hogy a mostani világtalálkozót megszervezze. /A helyi kisebbségek is megfelelő módon képviseltetik magukat itt!/ Ebben a hónapban az egyesület és a kisebbségi önkormányzat közös ülést is tartott, illetve a megye Nemzeti és Etnikai Bizottsága is tartott Eleken kihelyezett ülést, de Nádor Mária beszámolt az Elek Tv-ben az eddig végzett munkáról is. Március 2-án az elekiek részt vettek a gyomai sváb bálon, 6-án pedig megtartották a böjt közepét, de megint megbeszélést tartottak a világtalálkozóról is. Március 15-én a “gyertyás” ünnepségen a németiség is képviseltette magát, mint ahogy a 16-ai nagy sikerű helyi magyar bálon is. Utána arról volt szó, milyen események lesznek még Eleken. A május 1-jei programot összeállítók számítanak pl. a német táncsoportra is. 25-én rendezik meg a XXI. megyei klubtalálkozót Eleken, 26-án pedig egy korábban elmaradt rendezvényt tartanak meg lakóhelyünkön. /Az ország minden részéből jönnek azok a személyek, akik német táncok oktatásával foglalkoznak./ Ez utóbbi rendezvényt a kisebbségi önkormányzat anyagilag is támogatta, amit egy határozat elfogadásával meg is erősített. A következő ülés valószínűleg egy hónap múlva lesz.

Rapajkó Tibor

Nem “titok”:német nyelvből (is) kitűnők

“A megszerzett tudást senki sem veheti el az embertől”. Az általános iskola két tanulója: az ötödik osztályos Nagy Eszter Gabriella és a hatodik osztályos Hoffmann György tovább öregbítette az oktatási intézmény eddig is jó hírnevét. Az országos jellegű Titok - német nyelvű versenyen kitűnően szerepeltek. De nézzük sorjában az eseményeket: az említett kezdeményezés alaphangját a házi bajnokság adta meg. Ahhoz, hogy az érintett tanulók továbbjussanak, a tudáspróba legalább 70

százalékát kellett teljesíteni. A megyei rangú megmérettetés a verseny második fordulóját jelentette. E mezőnyből az első 150 tanuló jutott az országos döntőbe, amelyet a főváros Műszaki Egyetemén rendeztek. Az összesített tudásfelmérő alapján Nagy Eszter Gabriella az első húsz helyezett versenyző között végzett, Hoffmann György pedig hatodik-nyolcadik lett. Nagy Eszter Gabriella felkészítője Wágnerné Jasik Henrietta, míg Hoffmann György Lukácsné Kohut Anna volt. Mindkét tanuló szaktanári dicséretben részesült. Szerkesztőségünk felkérésre az eseménnyel kapcsolatos gondolataikat maguk az érintettek osztották meg olvasóinkkal.

Nagy Eszter Gabriella: - Az országos németnyelv versenyén elért eredményemnek nagyon örülök. Ez bizonyíték lehet arra, hogy a befektetett munka meghozza a gyümölcsét. Ami a tantárgyakat illeti: nincs külön kedvenc, valamennyit egyformán szeretem, ennél fogva a tanulás sem megy rosszul. Igaz, hogy még csak az általános iskola ötödik osztályába járok, de egy kicsit már a jövőre is gondolok. Még nem döntöttem, hogy melyik életpályát választom, de jelzésértékű lehet, hogy az építészet és a rajzolás is érdekel. A szabadidőmet is igyekszem tartalommal megtölteni: sokat foglalkozom a kiscica-cámmal, a számítógéppel, tévé-nézéssel és néha-néha a focival.

Hoffmann György: - E versenytől teljesen függetlenül folyamatosan, heti egy alkalommal Lukácsné Kohut Anna tanárnőhöz járok különóra. Az országos jellegű megmérettetésre természetesen megkülönböztetett figyelemmel készültünk. A versenyre a tanárnőm mellett az édesanyám is elkísért. A győztesnek járó trófeát ugyan nem sikerült megszereznem, ettől függetlenül, talán nem tűnik szerénytelenségnek, az elért eredménnyel meg vagyok elégedve. Az említett német nyelvű különórák mellett heti egy alkalommal matematika szakkörre, valamint hitoktatásra és táncolni is járok, aktív tagja vagyok a Pacsirta néptáncgyűttesnek.

B.N.

Klubtalálkozó 21-edszer

A művelődési központban kerül megrendezésre immár 21. alkalommal a Békés megyei Nemzetiségi Klubtalálkozó május 25-én, szombaton melyen várhatóan többszáz megyénk-beli nemzetiségi kisebbséghez tartozó táncos, énekes, zenész vesz részt, összesen nyolc településről. A várhatóan igen színes és hangulatos nap rendezvényeire mindenkit szeretettel vár a találkozó rendezősege.

T.R.K.

Ballagás a középiskolában

Az eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskolában május 11-én délelőtt 9 órakor kezdődött meg a ballagás. 90 tanuló ballagott lótenyésztő, nőiruha-készítő, általános állattenyésztő, szakács, gyorsétkeztetési eladó és érettségiző osztályokból. A ballagást megelőző sárgulási ünnepségen számtalan helyi és vidéki gazdálkodó segítette a diákokat, tette lehetővé, hogy színvonalas búcsút vehessenek végzőseink a város lakosságától. Évek óta segíti ezt a tevékenységet Samu Gábor, Barna Gergely, Barna János és még sokan mások.

Kiemelkedőnek számít, hogy a végzős tanulók közül sokan választják a továbbtanulást, sokan jelentkeztek főiskolára, ahol bővíthetik tudásukat. A következő tanévben itt az iskolában többen folytatják tanulmányaikat, hogy több szakmával, biztos megélhetési lehetőséggel álljanak helyt az életben. Mintegy 40 tanuló kapott valamilyen elismerést a tanulmányi munkáért, a közösségi munkáért és a sport területén végzett kiemelkedő tevékenységért.

Lantos Mihályné

Kellő kínálat: tánciskola, úszóprogram

A tanulók szabadidejének ésszerű kihasználása mindig is az aktív témakörök között szerepel, szerepelt és a jövőben is szerepelni fog. Nem könnyű feladat. De hogy kellő figyelmet kell szentelni rá, semmiképpen sem jelentheti vita tárgyát. Az egyes oktatási intézmények is megkülönböztetett figyelmet szentelnek a tanulók szabadidejének tartalommal való megtöltésére.

A városunkban működő általános iskolában ugyancsak megfigyelhető ezen folyamat, gondoljunk csak arra, hogy az intézmény keretén belül tevékenykedő Diáksport Egyesület is számos sportág üzését kínálja tanulóinak. Ezúttal témánk fele köthető direkt módon a Diáksport Egyesülethez. Az úszóprogram megszervezése és lebonyolítása hozzá tartozik. A másik fele Felczán Béla tánctanár által vezetett tánciskolához kapcsolható. Ezúttal néhány, a programokban érintett tanulót szólaltatunk meg, mit jelent számukra az úszóprogram, illetve a tánciskola.

Pluhár Gábor: - Nagyon szeretem a vizet, a vízben való lubickolást, ezért aztán örömmre szolgál az úszótábor újbóli megszervezése. Egyébként visszatérő "vendége" vagyok az úszóprogramnak, harmadik alkalommal veszek részt a foglalkozásokon. Ez utóbbi gondolatammal már válaszoltam is az eredeti kérdésre, hogy miképpen tetszik a gyulai Várfürdőben történő úszóprogram. Az ott töltött idő kellemesen telik, hiszen osztálytársaimmal, barátaimmal vagyok. Ja, még nem is említettem, hogy két évvel ezelőtt tanultam meg úszni.

Csontos Bálint: - A zenét a muzsikát világ életemben szerettem, ezért aztán amikor tudomásomra jutott a tánciskola programja, azonnal jelentkeztem. Most, közel a vizsgabálhoz, meggyőződéssel jelenthetem ki: nagyszerű szórakozást nyújtott ez a néhány hét. A felhőtlen szórakozás tartalommal párosult, hiszen valamennyi táncfajta elsajátítottam, ha most kapásból kellene választanom, hogy melyik tetszik a legjobban, akkor én a blusra szavaznék. Ez egyébként egy lassú tánc. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a többivel hadilábon állnék, mindegyiket a maga módján kedvelem. A tánciskolában megtanultakat majd kamatoztatni is lehet azokon a rendezvényeken, amelyeken táncolásra nyílik lehetőség, az embernek majd nem kell szégyenkeznie...

Fábián István: - Második alkalommal jelentkeztem az úszóprogram foglalkozásaira, akkor is, most is kitűnő szórakozási lehetőségként értékelem. Ez azokra a tanulókra vonatkozik, akik szeretnek vízközben lenni. A baráti társaságom nagyon szeret, ezért aztán együtt élvezhetjük a hűsítő vizet. Az úszóprogrammal egyébként telítődött a szabadidőm, hiszen tudvalévő, hogy rendszeresen látogatom a labdarúgó-, illetve az asztalitenisz edzéseket.

Lup Márton: - Azt gondolom, hogy a tánciskolára fordított közel két hónap nagyon

kellemes, tartalmas szórakozással telt el, és mindenképpen megérte azoknak, akik szeretik a zenét, a táncot. Emellett kitartásra készítette a résztvevőket, fizikai erőpróbát jelentett az egyes táncfajták megelevenítése. A záróvizsgán az ember nem szeretne leégni, ezért mindenki minden tőle telhetőt megtett annak érdekében, hogy elsajátítsa az egyes táncelemeket. Véleményem szerint ez valamennyiünknek sikerült, több mint tíz fajta táncsal lettünk gazdagabbak. Mindez a későbbiek során hasznunkra fog válni, gondoljunk csak arra, hogy ezentúl nem vagyunk tétlenségre kárhóztatva azokon a rendezvényeken, ahol a tánc tudás sem utolsó szempont. Nekem a bécsi keringő tetszik a legjobban. Ez nem azt jelenti, hogy a többit nem kedvelném. Ha az elkövetkezőkben valamelyik iskolatársam véleményt kérne tőlem a tánciskolával kapcsolatban, én szívből ajánlanám.

Halasi Vilmos: - Az ideit is beleszámolva immár harmadszor veszek részt az úszótábor programjában, talán mondanom sem kell, hogy végtelenül tetszik. Már három évvel ezelőtt megtanultam úszni, így maradéktalanul tudom élvezni a hűsítő víz nyújtotta lehetőségeket. Nem csak a medencében kamatoztathatom ebbéli tudásomat, hiszen úszkáltam már a Fehér-Körösben meg a Balatonban is. Az utóbbi lehetőségek inkább a nyárra, a szünidőre vonatkoznak, addig pedig az április végén kezdődött és az iskolaév végéig tartó úszóprogram nyújt áthidaló megoldást.

Pap Anett: - A tánciskola elkezdése előtt eljátszottam a gondolattal, hogy milyen is lehet ez. Azt mondhatom, hogy nagyjából ekképpen képzeltem el, tehát nem csalatkoztam. Kellemesen szórakozhattunk. Egyébként is nagyon szeretem a zenét, elsősorban hallgatom. Kedvenceim: Christian Agliera, Britney Spiers. Örülök, hogy most már táncolni is tudok, ehhez elsősorban ritmusérzékre és kellő figyelemre volt szükség. Azt gondolom, hogy a tánciskolának mostanáig is létjogosultsága van. Kellemes színfoltot jelent az egyéb technikai vívmányok világában.

B.N.

Gyermeknap i köszöntő

Mielőtt bármit leírnék, egy idézetet kell közzétennem, hogy miért? Talán aki elolvassa megért belőle sok mindent: "Egy anya szeretete olyan, mint a kör, nincs se kezdete, se vége. Állandóan körbe jár és mindenkit megérint, aki kapcsolatba kerül vele. Elborít, mint a reggeli pára, melegít, mint a déli nap és úgy takar be, mint a csillagos ég. Egy anya szeretete olyan, mint a kör, nincs kezdete se vége." (Art Urban)

Kedves gyerekeink ti mindnyájan nagy-nagy várakozás után születetek, már akkor amikor csak tudtuk, hogy valamikor létezni fogtok. Mennyi áhítat, mennyi el nem mondott szó, várakozás előzte meg létezéséteket. Boldogság, szeretet, gondoskodás. Aztán életünk egy boldog időszaka következett, nőttél "nekünk nőttél nagyra szentem". Az első lépések, az első szavak, mondatok, milyen boldogok voltunk Istenem. Aztán az óvoda, iskola, hogy fog szerepelni, tudja-e azokat az eredményeket elérni, amit elvártunk, szerettünk volna. Mennyi kétség, nehézség merült fel, de mi szülők próbáltuk a lehetetlent, a legtöbbet megadni gyerekeinknek, az oly fontos beszélgetések, a családi összejövetelek lassacskán elmaradoztak, mert dolgozni kellett, hogy az egyre emelkedő

követelményeknek meg tudjuk felelni. A gyermekeink vajon tuják-e ezt tolerálni, megköszönni? Sok éves pedagógiai gyakorlatom alapján mondhatom, hogy itt-ott viszont valami kimaradt.

A gyermeknap ünnep. Köszöntjük gyermekeinket, kívánjuk, hogy sok boldog békés évet érjenek meg gyermekként, hiszen a gyermekkor álma, hangulata, szépsége soha nem tér vissza. Ez az időszak életetek azon időszaka, amikor a szülők békét, nyugalmat adó szárnyai alatt élhettek, fejlődhettek és várhatjátok a csodát. "A csodák váratlanok, maguktól következnek be rendszerint a legvalószínűtlenebb percben és ott ahol a legkevésbé számítottak rá." (Katherine A Porter)

Lantos Mihályné

Hittanos találkozó

2002. május 11-én, szombaton reggel 7 óra körül gyermekek csoportja szüleikkel a római katolikus templom előtt gyülekezett, amelynek ezúttal szimbolikus jelentése is volt. Ezek a gyermekek a Szentesen megszervezett alsó tagozatos tanulók megyei hittanos találkozója gyülekeztek. Kisvártatva megjelent a különjáratú autóbusz, majd rövid búcsúzkodás után a gyermekek kísérőkkel, hitoktatókkal együtt autóbuszra szálltak és elindultak Szentes felé. Az utazás nem volt hosszú, hiszen útközben az autóbusz felvette a kunágotai, magyarbánhegyesi, mezőkovácsházi alsó tagozatos hittanosokat. A Szentesre történő megérkezéskor kiderült, hogy bizony népes tömeg vesz részt a találkozón. Röviddel később a szervezők pontos számadatot tettek közzé: az egyházmegyei alsó tagozatos hittanos rendezvényre 536 gyermek jött el. Az üdvözlő beszédet mondók között volt Gyulai Endre, Szeged-Csanád Egyházmegye püspöke is. A püspök atya hangsúlyozta, hogy az utazó embernek ahhoz, hogy idegen településre jusson, térképre van szüksége, ezenkívül pedig konkrét kérdésekre konkrét választ kell kapnia, hogy áthidalhassa a felmerülő problémákat. Igaz ez a hívő emberre is, számára a mennybe való "utazás" egyfajta kelléke a Szentírás, Biblia, ez jelenti az ő térképét. A kérdésekre, ezen esetben a gyermekek kérdéseire, a hittanosok, plébánosok adhatnak hiteles választ, ezért is kell hittanórákra járni. Az elméleti elsajátítás kevés, ezt a tudást a mindennapok során, a gyakorlatban kell kamatoztatni, vagyis a megtanultak szerint kell/ene/ élni.

Az üdvözlő, köszöntő beszédek elhangzása után a rendezvény résztvevői játékos vetélkedőkön mérték össze képességeiket, felkészültségüket, szerezhettek újabb ismereteket. Az egész napos hittanos találkozó csúcspontjaként a gyermekek, hitoktatók szentmisén vehettek részt. A hazafelé vezető úton Mezőkovácsházán fagyizás közben mélyíthették el a találkozón előzőleg kialakított, szerzett barátságot.

- b -

Információk: röviden

A tavalyi esztendőhöz viszonyítva, amikor bizottságunk 600 ezer forintos kerettel rendelkezett, a városi önkormányzat költségvetéséből az idei évre ezt az összeget sikerült

900 ezer forintra módosítanunk - tájékoztatta az Eleki Krónikát Pelle László, az oktatási és kulturális bizottság elnöke. Az eddig támogatottak névsorához - Reibel Mihály Városi Művelődési Központ, városi könyvtár, általános iskolák, egyéb civil szervezetek - az idén újabbak iratkoztak: farsangi és gyermeknap rendezvény. A bizottság a támogatás megállapításánál a helyi rendezvények elsőbbségét fogalmazta meg. Végül a témakörhöz kapcsolható emlékeztető: a városi önkormányzat képviselőinek egyéni kerete ugyancsak az egyéb kezdeményezések támogatására is szolgálhat.

* * *

Az általános iskola Diáksport Egyesület szervezésében a gyulai Várfürdőben javában zajlik a tanulók körében igen népszerű úszóprogram. Az érintett tanulók - közel 100 fő - heti két alkalommal, egyenként 2-2 órán keresztül sajátítják el az úszás alapjait. A program célja a tanulók vízhez szoktatása, az úszás elemeinek elsajátítása, valamint az úszás továbbfejlesztése. A kezdeményezést a Wesselényi Miklós Nemzeti Ifjúsági-Szabadidő és Egészséges Életmódot Közalapítvány, valamint az alapfokú oktatási intézmény vezetése is támogatja.

* * *

Az Ének, Zene, Tánckarok Országos Szövetségének táncszekciója május 26-án városukban, az Eleki Német Kisebbségi Önkormányzat házában tartja meg soron lévő gyűlését. A rendezvényen többek között részt vesz Wncel József, a táncszövetség elnöke, valamint a megyei képviselők is. Az egész napos program keretében a tagság megtekinti a városi könyvtárban kiállított falfaragásokat, kézimunkákat, amelyeket az Eleki Németek Egyesülete, valamint a Német Kisebbségi Önkormányzat tagjai készítettek. Ezt követően megkoszorúzzák a németek kiűzetésének emlékművét, de tartanak alkalmi divatbemutatót is, ahol a korabeli népviseletek - gyermektől idős korig - tekinthetők meg, és közönség elé lép az Edel Nachtigal gyermektáncsoport is. A rendezvényt az Eleki Németek Egyesülete és a Német Kisebbségi Önkormányzat is támogatja.

* * *

Az óvodai beiratkozást május 21-én és 22-én délelőtt 8 és 12 óra között végzik a városban, valamennyi telephelyen. A szülőknek csatolniuk kell a gyermek anyakönyvi kivonatát, valamint orvosi igazolást arról, hogy a beíratandó gyermek közösségbe mehet. A hagyományoknak megfelelően az egyes telephelyű óvodákban szakaszosan végzik az ilyenkor aktuális takarítási, karbantartási feladatokat, ezek szerint júniusban a hármas, júliusban az egyes, augusztusban pedig a kettes számú óvodában, mindezzel együtt az óvodai ügyelet folyamatos lesz.

* * *

Az Országos Román Önkormányzat május 25-én Gyulán szervezi meg a Perenitia Fesztivált, amely rendezvényen az eleki színeket a román általános iskola gyermektáncsoportja képviseli.

* * *

Május 29-én a Reibel Mihály Városi Művelődési Központban este 6 órai kezdettel a Talentum Alapfokú Művészeti Iskola növendékeinek közreműködésével évváró ünnepséget tartanak. A néptáncosok mellett a zenei tagozatosok - hegedű, zongora, fúvósok - is bemutatják az elmúlt tanítási év során szerzett tudásukat. A néptáncosok elsősorban magyarországi és erdélyi táncokat kelnek életre, a román általános iskola

tanulóinak előadásában a helyi hagyományos tánc, a sirba (szerbes) elevenedik meg.

- b -

Esztergomi zárandoklat

Az eleki római katolikus egyházközség keretén belül tevékenykedő Karitás csoport szervezésében, a helybéli hívek gyulai és kétegyházi társaikkal kiegészülve, a közelmúltban esztergomi zárandoklaton vehettek részt. A zárandoklat középpontjában Mindszenty József újratemetésének 11. évfordulója, valamint a hozzá kapcsolódó emlékhely felavatása volt. Az immár hagyományos Mindszenty-élmise, amelyet Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek celebrált. A többezres hazai és határon túli hívek mellett Mádl Ferenc, köztársasági elnök és felesége, a kormány több tagja, a hazai közélet vezető személyiségei és a diplomáciai élet képviselői vettek részt. Az emlékmisén elhangzott: Mindszenty József élete és munkássága követendő példa arra, hogy kellő akarattal a legsötétebb történelmi időszakban is lehet tenni a nemzetért, a hazáért és az egyházért. A szentmise után a Szent István téren, az egykori Papnevelő Intézet egyik emeletén kialakított Mindszenty József emlékhely avató ünnepségét tartották. Az ott elhangzó beszédben idéztek Mindszenty végrendeletéből: "Ha Mária és Szent István országa felett lehull a moszkvai hitetlenség csillaga, vigyék testemet az esztergomi bazilika sírboltjába." Mindszenty József 1971-ben hagyta el Magyarországot, s 1975. május 6-án hunyt el Bécsben. Hamvait az ausztriai Mariazellben temették el, újratemetésére 1991. május 4-én Esztergomban került sor. Azóta minden május első szombatján emlékmisét tartanak a tiszteletére. Az eleki zárandoklat résztvevőiről még megemlíthető, hogy az útlevelemmel rendelkezők megtekinthették a szlovákiai Párkány néhány nevezetességét is.

- b -

A mértékletesség, mint az egészséges életmód egyik alapelve

A Keresztény Advent Közösség szervezésében működő Reform Főzőkörben elhangzott előadások közül - amely az egészséges táplálkozással és az egészséges életmóddal foglalkoztak -, a soron következő előadást Kiss Balázs lelkész tartotta, amely a vízzel és a folyadék fontosságával és a mértékletességgel foglalkozott.

Az előadó elmondta, hogy: "Magyarországon a lakosság egészségi állapota megdöbbentően rossz. Európában az utolsó helyen állunk a lakosság átlagos életkorát, egészségi állapotát tekintve. Olyan országok is megelőznek bennünket, mint a köztudottan szegény Albánia vagy Románia. A fő felelősök között találjuk az egészségtelen táplálkozási szokásainkat és az alkoholfogyasztást. Sokan azt hiszik, hogy az egészség megtartása érdekében le kell mondaniuk kedvenc ételeikről. Ez nem igaz. Az egészséges táplálkozás alapja, hogy mindent szabad enni, de egyes táplálékokat ritkábban, és kisebb mennyiségben. Nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek! Egy ételmisszer

önmagában nem lehet egészséges vagy egészségtelen, mindig a különböző élelmiszerekből bevitt mennyi- ségek és egymáshoz való arányuk a meghatározó. Véleménye szerint, amennyiben elhagyjuk életünkben a káros dolgokat (pl. alkohol), azt tapasztaljuk, hogy nem kell küzdenünk a helyes mértéket keresve, megszabadulhatunk régi kötöttségeinktől, és új szokásokat tudunk kialakítani, azonban arra is vigyáznunk kell, hogy a jó dolgokat se vigyük túlzásba. Táplálkozási szokásaink közül meg kell vizsgálni azt, hogy mi az, ami ártalmas vagy nem hasznos egészségünk szempontjából. Változtassunk határozottan! Ne azt kérdezzük, mit szabad és mit nem, hanem, mi a jó és mi a nem jó! Vagyis ne vágyódjunk régi rossz szokásaink után, hanem örüljünk annak, hogy helyesen élhetünk, és új ízeket fedezzünk fel ételünkben, új örömeket életünkben. Járjunk utána, hogy melyek azok az ételek, italok, szokások, melyek valóban jót tesznek egészségünknek, éljünk ezekkel bölcsen! A mértékletesség a káros dolgok elhagyását és a hasznos dolgokkal való mértékletes élést jelenti.

Kiss Balázs az előadás további részében a víz és a folyadék fontosságával foglalkozott. Elmondta, hogy “az élet fennmaradásához szükség van vízre. Étél nélkül jóval tovább lehet kibírni, mint víz nélkül. Ez nem meglepő annak tudatában, hogy az agy 85%-a, az izmok 75%-a és az egész testnek 70%-a vízből áll. Noha az általunk elfogyasztott víznek a nagyobb részét a szervezetünk újra tudja hasznosítani, mégis naponta 6-8 pohár vízre van szükségünk pótlásként.” Utalt arra is, hogy ennél jelentősebb folyadék fogyasztása esetén nem őrizhető meg az egészség és a szervezet kevésbé hatékonyan működik.

Az emberi testben a víz szerepet játszik a salakanyagok kiürítésében, az ételek emésztésében, a testhőmér- séklet szinten tartásában és sok más feladat ellátásában. A salakanyagok kiürítése nem csak azt jelenti, hogy a szervezetnek meg kell szabadulnia az anyagcsere melléktermékeitől, hanem a folyamatosan behatoló baktériumoktól és vírusoktól - valamint a mai korban - különféle vegyi anyagoktól.

Ha a káros anyagok kiürítéséhez elégtelen a vízbevitel, ezek az anyagok a húgyúti rendszerben rekednek és húgyhólyaggyulladást, sőt rákot eredményezhetnek.

Általában nem biztonságos a szomjérzetünkre hagyatkozni, hogy a szervezetünk kellő mennyiségű vízhez jusson.

Felhívta a figyelmet arra, hogy ha nem is érezzük magunkat különösképpen szomjasnak, igyunk meg egy-egy pohár vizet a kellő időben. Ha a szervezet bőségesen elegendő (normál körülmények között ez napi 6-8 pohár; 1,5-1,8 liter vizet jelent) vízhez jut, a vesék optimálisan tudnak működni, a torok nyálkahártyájának kiszáradását, így az jóval kevésbé lesz fogékony a fertőzésekre, könnyebb elkerülni a megfázást torokgyulladást.

Ha azonban a szomjúságérzetünk nem tudatosul, vagy nem figyelünk rá, az így fellépő vízhiány okozhat fejfájást, és lehetséges, hogy a szervezetben tévesen éhségérzetként jelentkezik.

Sok betegséget lehetne elkerülni és - élénkítő szerek használata nélkül is - enyhülne sokak fáradtsága, ha a szervezetnek erre az egyszerű szükségletére mindnyájan odafigyelnénk.

Az előadás befejező gondolatát egy idézettel zárta az előadó, amely a Bibliában Jézus saját szavait a vízhez hasonlította. “Valaki pedig abból a vízből iszik, amelyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik: hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzdó víznek kútfeje (forrása) lesz ő benne.” (János ev. 4:14).

Az egészséges táplálkozás irányelvei:

Az előadáshoz kapcsolódva szeretnénk Önöknek javasolni néhány, tudományosan is elfogadott irányelvet az egészséges táplálkozással kapcsolatban, melynek gyakorlati hasznosítása az egészség szempontjából pozitív változásokat eredményez.

- Nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek.
- A változatosság gyönyör-ködtet. Minél változatosabban, minél többféle ételmiszerből, különböző ételkészítési módok felhasználásával állítsuk össze étrendünket.
- Együnk kevésbé zsíros ételleket: a főzéshez, sütéshez, inkább margarint vagy olajat használjunk.
- Kevés sóval készítsünk ételleket, utólag ne sózzunk. Az ételek változatos ízérésére sokféle friss és szárított fűszernövényt használjunk.
- Csak étkezések befejező fogásaként, hetente legfeljebb egyszer-kétszer együnk édességet, süteményeket. Igyunk inkább természetes gyümölcs- és zöldségleveket, mintsem cukros italokat, szörpöket.
- Naponta fogyasszunk mintegy fél liter tejet vagy tejterméket.
- Rendszeresen, naponta többször is együnk nyers gyümölcsöt, zöldségfélét.
- Hetente legalább ötször együnk növényi rostot. Ez lehet teljesörlesztésű lisztből készült barna kenyér, péksütemény, tészta.
- Naponta négyszer-ötször étkezzünk. Egyik étkezés se legyen túlságosan bőséges vagy nagyon kevés, minél egyenletesen osszuk el a napi táplálékmenyiséget.
- A szomjúság legjobban ivóvízzel oltható.
- A rendszeres testmozgás fokozza az egészséges táplálkozás kedvező hatásait.
- Rendszere mozgással és kiegyensúlyozott táplálkozással törekedjen a kívánatos testtömeg /testsúly/ elérésére és megtartására.

T.Gy.

Arcképekkel a közönség felé

Városunk szülöttének, a jelenleg a fővárosban élő és dolgozó Durst Norbert fiatal festőnek és két társának - Jacob Péter festő, Dajkó Tibor szobrász - április 12-én közös kiállítása nyílt a budapesti - Váci utcai - Elvis Cafében. A tárlatot egyébként április 25-éig tekinthették meg az érdeklődők. Norbertet egy bemutatkozó jellegű beszélgetésre invitáltuk.

- Az életében mikor találkozott először a rajzolás-, festészet varázsával?
- Tulajdonképpen már kisgyermek korom óta rajzolgatok előszeretettel, amely érdeklődési kör azután a pályaválasztásomnál is meghatározó szerepet játszott. A középiskola elvégzése után a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola rajz-földrajz szakára jelentkeztem. A felsőfokú oktatási intézményben 1999-ben szereztem diplomát. Ezt követően egy tanévet az eleki általános iskolában dolgoztam. Ebben az időszakban kedvteléseimre csak igen kevés időt fordíthattam, amikor mégis, akkor rajzoltam, vázlatokat készítettem. És két képet festettem. Kettőezer nyarán kerültem a jelenlegi budapesti munkahelyemre. Lényegében ekkor vettem fel az In Memoriam Geriub Geplaki művészcsoporthoz tagjaival a személyes kapcsolatot. A csoport hét festőt és egy szobrászt tömörít. Tavaly nyarán egy meghívásnak eleget téve részt vettünk a törökkanizsai

(Vajdaság) nyári festőtábor munkájában. Majd pedig a kanizsai Fürdő támogatásával és helyszínével csoportos kiállítás keretében mutatkoztunk be a közönségnek, személy szerint három képet tettem le a közös "asztalra".

- Munkahelyi elfoglaltság mellett festésre mikor jut idő?
- Valóban ez az időszak igencsak korlátozott: általában a hétvégén és a szabadságom idején festhetek zavartalanul.
- A mostani budapesti tárlaton milyen jellegű képeket állított ki?
- Négy új képet állítottam ki, közülük három portré. Már főiskolás koromban is sokat foglalkoztam portréfestéssel, egyébként ezen területet érzem hozzám a legközelebbinek.
- A művészi pályán kiknek köszönhet a legtöbbet?
- Azt, hogy eddig eljuthattam, tulajdonképpen három tanáromnak köszönhetem, név szerint Szikes Péternének, Késmárky Máriának és Lázár Pálnak.
- A közeljövő terveiről hallhatnánk néhány szót?
- Júniusban az In Memoriam Geriub Geplaki művészeti csoport tagjaival egy szabadkai tárlat megvalósítását tűztük ki célul. Természetesen az idén nyáron sem marad el a törökkanizsai nyári festőtábor programja és felvetődött egy eleki bemutatkozás gondolata is.

B.N.

Az utolsó békebeli zarándoklat

Az egykori csanádi egyházmegye egyik legfontosabb búcsújáró helye Máriaradna volt, de sajnos Trianon után Romániához csatolták. /Ezt is!/ Mivel mind Elek, mind Máriaradna Arad megyéhez tartozott egészen 1920-ig, a régi elekiek számára igen fontos volt ez a kegyhely. Valószínűleg nagyon sokszor elzarándokolhattak az itteni hívek ehhez a ferencesek által vezetett kolostorba, amely a mai formáját 1756 és 1760 között nyerte el. Mi most egy olyan zarándokltról szeretnénk beszélni, amely valószínűleg az utolsónak számított, hisz nem sokkal később kitört az I. világháború, és véget értek az úgynevezett boldog békeidők, de ami a letragikusabb, a győztes nagyhatalmak szétverték Magyarországot is! Most is fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy az eleki plébánia levéltárában példás alaposan megőrzött anyagokat használtuk forrásként. Elsőként dr. Kramp János kanonok /eleki plébános:1888-1913/ levelét nézzük meg! A valószínűleg még 1914 áprilisában nyomtatásban megjelent felhívás, amelyet az akkori eleki plébános, dr. Csepregi Imre /1913-1931/ is megkapott, szól a zarándoklat céljáról, illetve tartalmazza előzetesen a programot is. Ebből kiderül az is, hogy 1913-ban közel 2000 volt a zarándokok száma. /Évenkénti férfizarándokltról van szó./ Valószínű, hogy abban az időben a plébánosok szavára az emberek sokkal jobban hallgattak, mint manapság. Erre egy példa a szövegből: "Tapasztalatunk eddig azt mutatta, hogy aki a főtisztelendő plébános urak közül kissé buzgólkodott a zarándoklat ügye körül, annak plébániájáról szép számmal vettek részt, s csekély fáradságát is sok lelki öröm kísérte." Az elekiek abban az évben sem maradtak le a szokásos zarándoklatokról, mert már 1914. április 26-án levelet kapott az akkori eleki plébános az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak Igazgatóságától, melyből megtudhatjuk, hogy május 3-án egy különvonat, vagy ahogy akkor mondták, motorosvonat indult Elekről 4 óra 20 perckor, és ami 14 perc

múlva érkezett Kétegyházára. /A különvonat díja 50 korona volt./ Erre a levélre már másnap válaszolt Csepregi plébános, mikor is pontosan megírta a kétegyházi állomásfőnöknek, hogy mikor, mennyien, hogyan kívánnak eljutni Máriaradnára. /150-160 utas részére május 3-ára foglalt helyet, vissza pedig Aradról kívántak indulni 17 órakor./ A feljegyzésekből még azt is sikerült megtudnunk, hogy az eleki plébános még a máriaradnai zárdafőnöknek is írt egy levelet, melyben azt kéri tőle, hogy kb. 100-120 eleki részére, ha lehetséges, egy ottani vendéglőben rendeljen ebédet /leves és hús/, de megtaláltuk ezt a válaszlevelet is! Április 29-én Ágoston atya már arról írt, hogy az eleki férfiaknak a máriaradnai "Feketesas" vendéglőben rendelte meg az ebédet.

Most pedig nézzük meg a zarándoklat részletes programját! /Az 1914. május 2-3-ai máriaradnai férfizarándoklat programját két nyelven, magyarul és németül is kiadták./ Előtte azonban írjuk le ide a szervezők szép hosszú nevét is: Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége és a Csanádegyházmegyei Kat. Egyesületek Központi Igazgatósága.

Május 2-án délután és 3-án reggel volt a megérkezés ideje. Már a megérkezés első napjának a délutánján lehetett gyónni. Azon a napon este 6 órakor német szentbeszéd, körmenet, püspökfogadás és szentségáldás is volt. Ezeket az utasításokat írták az előbbiekhöz kapcsolódóan: "A férfiak a szentbeszéd után a templom előtt városenként és falvanként négyes sorokban az addig általuk beszerzett gyertyákkal kezükben felállnak s rendezett sorokban indul a menet a rózsafüzér imádkozása mellett a radnai állomásra, ahonnan a püspök úr méltóságának /dr.Glattfelder Gyula-1911-1943/ fogadtatása után ugyanígy körmenetben visszaindulás a kegytemplomba."

Másnap reggel ez volt a program: 5-9-ig gyónás és áldozás, 7-kor az érkezők fogadása és körmenet, fél 10-kor magyar és német nyelvű szentbeszéd, 10-kor ünnepélyes nagymise, 11-kor népgyűlés magyar és német szónoklattal. Csepregi Imre egykori eleki plébános erről a zarándoklatról ezeket a sorokat hagyta az utókorra: "A máj. hó 3-án tartott zarándoklaton 225 férfi vett részt. Köztük: Schimpl Mihály közs. bíró, Szathmáry Iván jegyző, Mahler Ádám hitközs. vil. elnök, Hammer György /Bauerverein- elnök/, Zielbauer Ádám, Fauelhaber, Mittnacht, Zsák ált. tanítók, Farkas István kántor. Elkísért Mladin? h. főszolgabíró úr. Odaérve híveim nagyrésze meggyónt és áldozott. A nagymise után a zárda udvarán népgyűlés volt, melynek befejeztével Glattfelder Gyula megyéspüspök úr volt kegyes az elekiek csoportjához jönni, hol a vezetőembereket és a közs. elöljáróságot bemutattam neki. -Délután visszautaztunk. Elekre 3/4 7-kor értünk. Az állomáson a káplán volt kinn körünkben, s így provehivaliter /előre haladva/, négyes sorokban, egyházi énekeket énekelve vonultunk be a templomba. Az úton nagy tömeg kísért bennünket. A templomban "Te Deum"-ot tartottam.

Ez alkalommal látták először híveim teljesen készen a templom 6 új, festett üvegablakát, melyek előző nap készültek el."

1914. július 28-án kitört az I. világháború, és 1920 júniusától pedig már csak útlevelel mehettek a jó elekiek is Máriaradnára...

Rapajkó Tibor

Nyilasok Eleken

Eddig is volt tudomásunk arról, hogy Nyilaskeresztes Párt is működött Eleken, igaz írásos dokumentumot eddig még nem találtunk, de csak eddig! A II. világháború történetével foglalkozó Hadi Krónika 9. számában található Pesti Újság /nyilas lap/ 1940. október 7-ei számában a második oldalán ezt a kis hírt olvashatjuk: “Megalakult a Nyilaskeresztes Párt eleki szervezete. Vezetők: Strifler Jakab, Gálfi István, Stumpf János, Szegedi András, Ackermann József, és Sieberger /Seeberger?/ György. Párthelyiség Szent István-út 145 sz. a.”

Szóbeli forrásokból azt is sikerült megtudnunk, hogy pl. nálunk nem volt igen nagy tábora a nyilasoknak, hisz akik egy ehhez hasonló politikával szimpatizáltak, azok beléphettek pl. a Volksbundba, de az akkori elekiek egy másik része azonban inkább egy békésebb irányzatot választott, pl. a Hűségmozgalmat! Ha csak az alapítók neveit nézzük, akkor azt látjuk hogy ennek a szélsőjobboldali magyar pártnak Eleken olyan tagjai is voltak, akik szinte minden helyi kisebbséget képviseltek. /Németeket, románokat is!/ Vajon miért volt ez így? Talán azért, mert a nyilasok túlságosan populisták voltak. /Ne feledjük pl. a mostani választások ígéreteit sem.../ Az is érdekes lehet a maiak számára, hogy a nyilasok egymást testvérek neveztek, de a pártjukat is egyszerűen csak “Pártnak” titulálták, és így is írták pl. lapjukban is. Az azonban a legérdekesebb, hogy 1940-ben ez a szélsőséges párt egy olyan törvény-tervezetet dolgozott ki /június 4./, amelyben pl. a magyarországi kisebbségeknek olyan jogokat adtak volna, amelynek megfelelően megalakulhattak volna a kisebbségi önkormányzatok is, ezt akkor pl. az akkori kormánypárt sem támogatta. Egy ehhez hasonló törvény létezik 1994 óta Magyarországon! Az 1940-es tervezet lehet a másik magyarázat arra, hogy miért lehetett pl. eleki román is “nyilas testvér”. Azt is tudjuk, hogy az eleki “testvérek” annak ellenére, hogy kevesen voltak, felvették a karszalagos, zöld inges egyenruhájukat, és így “pompáztak” az utcán is. Arról sem tudunk, hogy pl. érte-e őket inzultáció, vagy pedig provokáltak-e ők valakiket. 1940 októberében Magyarországon is sok szempontból érdekes volt a helyzet, hisz pl. a németeknek és az olaszoknak köszönhetően visszatért Észak-Erdély, de ne feledjük azt sem, hogy a németek sikeréve is ez volt! Ezt használták ki a nyilasok is, mert ekkor már a nyilasvezér Szálasi Ferenc is kint van a börtönből /szeptember 16./, és 1940. október 5-én gróf Teleki Pál, az akkori magyar miniszterelnök már mint a legnagyobb ellenzéki párt vezetőjeként fogadta! 1939-ben 31 mandátummal rendelkeztek a Parlamentben. 1939-45 között Nyilaskeresztes Párt néven működtek. Szerencsére ők nem reformálhatták meg sehogy sem pártjukat, így pl. nem lehetett más névre átkeresztelt utódpartjuk sem... /Pedig az ő diktatúrájuk “csak” alig fél évig tartott!/ Az 1939. március 15-i programjuk visszafogott, hisz ekkor működhetnek ismét, így kevésbé bírálják az akkori államrendet. A munkáról ezt írják: “Mindenkinek joga van munkához, és az államnak éppoly kötelessége munkaalkalmak biztosítása, mint fiai életének megvédelméé.” /Akit érdekel, hogy mi volt a teljes programja ennek a

minden szempontból “leszerepelt” pártnak, az olvassa el a Gergely Jenő, Glatz Ferenc és Pölöskei Ferenc által szerkesztett kötetből: Magyarországi pártprogramok 1919-1944. Bp. 1991.587 o./

Szóljunk az utóéletről is, amely szerintünk inkább erkölcsi kérdés. Tudomásunk szerint az a kevés eleki német, akik önként nyilasok voltak az ismert okok miatt, “elmentek” Magyaror- szágról, de a többiek maradtak, és nem kellett bűnhődniük sem! Tudunk olyanról is, aki azt mondta, hogy azért volt nyilas, mert így nem piszkálhatták! A legérdekesebb talán az, hogy voltak olyanok is akik később, 1944-45-után egy másik diktatórikus pártban is megtalálták számításaikat! Kubinyi Ferenc Fekete lexikonából /Bp.1994. 303 o./ pedig elolvashatjuk azt is, hogy kik azok a még most élő személyek, akik a nyilasok oldaláról indulva átmentek szélső balra, majd pedig ismét jobbra, és lettek “rendszeráltók”, de “csak” az első kettő is érdekes! Végül talán azt kellene mondanunk, hogy most is büszkék lehetünk arra, hogy a magyarországi szavazópolgárok döntő része sohasem állt a magát nyilasnak vagy pedig kommunistának nevező, és ezt nyíltan fel is vállaló pártokban! Gondoljunk pl. a németországi 1933-ra, vagy pedig a magyar 1956-ra, ez azért olyan hatalmas erkölcsi tőke, amellyel minden mai hazai pártnak is tisztában kell lennie, akkor ha komoly sikereket akar elérni egy minden szempontból szabad többpárti választáson!

Rapajkó Tibor

Elekről Ukrajnába szállított munkaszolgálatosok névjegyzéke /1944-45/

Ament, Ádám /4 ilyen nevű személy/, Ackermann /2/, Albert /3/, Alter /3/, Amendt /17/, Bálint, Bánhidi, Barát, Bachman /10/, Bauer /10/, Baumann /3/, Bayer, Bende /5/, Bernder /10/, Bender /6/, Biroga, Bloch /3/, Bogár, Brandt /40/, Braun /35/, Braunk, Butzig /4/, Cicás /2/, Csabai, Dittmann /2/, Dunai /2/, Durst /8/, Ecker, Emenet /10/, Engelhardt /9/, Fackelmann /2/, Faulháber /6/, Freisinger /4/, Fröhner /3/, Gábor /7/, Gestermayer /2/, Geisztl /10/, Grafner, Hack /11/, Halász, Hammer /8/, Hárász, Hauck /6/, Heilinger /2/, Hettmann /2/, Hillinger, Hirth /2/, Hoffmann /17/, Helló, Horváth, Höhn /2/, Japport /2/, Jambos, Jánossy /5/, Jager /8/, Juhász /2/, Kasztner, Kaupert /3/, Kempf, Kerekes /2/, Kern /3/, Keusch, Khelmann, Kilian, Kipling /2/, Kitler, Klaváts, Klemm /23/, Kleszter /2/, Kneller /8/, Kokavetz /2/, Kocsis, Kornacker, Krausz /4/, Krader /2/, Laszik, Leiszt /7/, Letki, Lévai /3/, Löfler /2/, Marc, Mager, Máhler /9/, Mátyási, Méry, Merx, Messer, Metz /7/, Milita /2/, Monori, Nagy, Niedermayer /65/, Oláh /3/, Pfanzer /3/, Petz /2/, Pecser, Postmayer /7/, Poszt /23/, Rapport /2/, Ravusz /4/, Régner, Reisz /36/, Rétháthy, Ritter /2/, Rezenacker /3/, Ruck /39/, Rung /4/, Sally, Schillinger /4/, Schimpl /17/, Schliiffert, Schmaller, Schmidt /2/, Schneider /6/, Schnetter /3/, Schön /2/, Schratter, Schreier /19/, Schriffert 2/, Seeberger /4/, Seres, Sibert, Singer /32/, Szilbereisz /5/, Sipiczki /2/, Spitzer /5/, Stapf /5/, Stöckl /4/, Strifler /49/, Stumpf /13/, Szabó, Szegedi /21/, Teiner, Tihanyi, Tisch /2/, Totzl /5/, Thör , Tör, Tremmel /9/, Tresszi /4/, Turák /2/, Varga /2/, Vencz, Walthier /19/, Weber /6/, Wiltz /4/, Wirsching, Wittmann /29/, Wotsch /2/, Zeitler /4/, Zielbauer /34/, Zimmermann /3/, Zöllner /13/. /Forrás: Hack Ferenc: 50 év eseményei egy család életéből. Gyula, 1990. 70 oldal/

Közreadja: Rapajkó Tibor